

LIEUVIS

Atsk. Nr. Kaina: 300 Rs.

Prenumeratos kaina:

Brazilijoj metams 12 mėnesių, pusančiai 6000g
Pietų ir Šiaurės Amerikoje: metams 15 milrečių, pusan-
8 mlr.
Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 mlr. pusančiai 10

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS:
Rua Bandeirantes, 474 Telf. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

O maior e mais antigo jornal publicado na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

II-ti METAI. | SÃO PAULO, 1940 m. sio - Janeiro mėn. 16 d. NR. 4 (599)

700 SOVIETU LĒKTUVUBOMBARDAVO SUOMIJA KIEKVIENU MOMENTU LAUKIMAS VOKIECIU ISIVERZIMAS I BELGIJA IR OLANDIJA. BELGAI R OLANDAI PASIRUOSE GINTIS.

Vokietija pasiruošusi už- pulti Belgija ir Olandija

Naujausias, beveik netikė-
tas žinios praneša, kad vo-
kiečiai staiga pradėjo kon-
centruoti savo kariuomenę
Belgijos ir Olandijos pasienie-
uose. Belgijos pasienyje
vokiečiai sukonzentravo apie
milijoną kariuomenės. Šio vo-
kiečių žygio aktyvausdoje Bel-
gija ir Olandija ėmėsi ypatingą
apsaugos priemonių. Bel-
gijoje paskelbta mobilizacija
pašaukta į karo tarnybą
ilgų metų rezervistai. Belgi-
jai turi 700.000 kariuome-
nės, kuri pasiruošusi gintis
nuo vokiečių užpuolimo. Ka-
bomenės mobilizacija taip
vyksta ir Olandijoje.

Pranešama, kad Belgijos
karalius Leopoldas užėmė
vyriausiojo kariuomenės va-
do pareigas.
Olandija smarkiai stiprina
pasienio apsaugą ir yra pa-
siruošusi užlieti didelius sa-
vo teritorijos plotus vaude-
niu, jei vokiečiai staiga įsi-
veržtų. Amsterdamo suimta
daug vokiečių, kurie įtariami
šnipinėjimu. Belgijoje ir Olan-
dijoje padėtis labai įtempta.
Belgijos ir Olandijos amba-
sadoriai Paryžiuje turėjo
svarbius pasitarimus su Pran-
cūzijos premjeru Daladier.
Kuo šis įtempimas pasibaigs
parodys artima ateitis.

Susektas samokla prieš Amerikos valdžią

Jungtinių Amerikos Valstijų
federalinė policija sus-
kė sąmokslininkų gaują, ka-
turėjo paruošusi planą na-
vesti dabartinę Amerikos
valdžią su prezidentu Rus-
vetu priešaky ir įvesti diktatū-
rą. Sąmokslas buvo laikus
sektas ir jo vadai suimti. E-
veik visi sąmokslininkai p-
klausė Amerikos „krikščioni-
kam frontui.
Iš Neujorko pranešama
kad sąmokslininkų vadų tar-
pe esąs suimtas ir vienas vo-
kiečių nacių organizacijos
veikėjas.
Neujorko ir kituose Ameri-
kos miestuose suimta daug
asmėnų ir vedama į sąmokslin-
kaunucijos.

Žinovai spėja, kad atėjus pavasariui Europoje karo vei- ksmai vakarų fronte pagyvės

Manoma, kad tik pavasarį pra-
sidėsias tikras karas tarp są-
jungininkų ir Vokietijos. Da-
bar vyksta ekonominis kara-
s turėsias persimesti į di-
džiuosius puolimus iš oro. Ma-
noma, kad vokiečiai bandys
visu smarkumu pulti Angliją
ir Prancūziją iš oro. Vokie-
čių didysis puolimas turėsias
arba nulemti karą Vokietijos
naudai arba privės prie galu-
tino pralaimėjimo.

Belgija tvirtinasi

Belgija, Olandija ir Šveica-
rija pergyvena pavojingas
dėnes. Belgija jau paskelbė
daugiau nedaroma spellojimų
minėtas neutralias valstybes,
tačiau tos valstybės niekieno
gražiais žodžiais nepasitiki ir
kiek galėdamos stengiasi su-
stiprinti savo sienų saugumą
nuo vokiečių puses.
Savo sienų apsaugą ypa-
tingai stiprina belgai. Vokie-
tijos pasieny belgai stato iš-
tisias naujas tvirtoves.

Sovietų ultimatu- mas Suomijai

Sausio 12 dieną sovietų
garsiaakaliai Suomijos fronte
paskelbė suomiams sovietų
ultimatumą, kuriuo reikalau-
jama, kad suomiai per 48
valandas sudėtų ginklus ir
pasiduotų sovietams. Sovietai
savo „ultimatumė“ grąšino
suomiams kad „pas.kviesią į
pagelbą vokiečius ir bendromis
jėgomis sutriuškinsią
Suomiją. Tokį pat ultimatumą
paskelbė ir Maskvos radio
stotis, tačiau, iki šiol
suomiai to ultimatumo nepa-
klausė ir toliau atkakliai gi-
nasi nuo sovietų užpuolimo.

Sovietai bombar- duoja Suomiją

Paskutinėmis dienomis so-
vietų aviacija su didžiausiu
smarkumu pradėjo bombar-
duoti suomių miestus ir gy-
venamas vietas. Nuo bombor-
davimo labai nukentėjo, Abo,
Viborg, Rajamaki ir kiti mies-
tai bei miesteliai. Laba daug
užmuštų civilių gynytojų ir
dar daugiau sužeistų. So-
vietų bombos įvairiose vietose
sukėlė labai daug gaisrų
ir pridarė didelių nuostolių.
Pastaruoju la'ku Suomijoje
pagrėžio atmosferinė padėtis
todėl sovietai išnaudoja gerą
orą ir be pertraukos bombar-
duoja Suomiją.

Imminente e invasão da Belgica e da Hollanda

— Correm em Bruxellas
noticias de que esta imminen-
te a invasão da Belgica e
Hollanda.
— A Belgica convocou va-
rias classes militares, sendo
esperada a mobilização ge-
ral.
— Os circulos officiaes bel-
gas julgam a situação muito
perigosa.
— Varios aviões allemães
violaram o territorio belga,
entrando vinte kilometros, a
lém da fronteira.
— O rei Leopoldo assu-
miu o comando do exercito

— A Belgica ja possui se-
tecentos mil homens em ar-
mas.
— A Belgica esta mobili-
zando progressivamente o seu
exercito.
— Foi proclamado o esta-
do de alerta na região de
Liege, cuja evacuação foi
iniciada, assim como em Pe-
pinster e Verviers e no val-
le do Mosa.
— Tropas allemães estão
chegando a fronteira hollan-
deza, inclusive forças motori-
zadas.
— Foi convocado extraor-
dinariamente o gabinete hol-
landez.

— Os canaes e os diques
hollandezes foram prepara-
dos para inundar todo o paiz,
afim de resistir a qual-
quer tentativa das tropas al-
lemães.
— A mais estreita collabo-
ração militar sera estabeleci-
da entre a Belgica e a Hol-
landa, em caso de agressão.
— Numerosos estrangeiros
suspeitos foram presos em
Amsterdã.
— Conferenciou com o sr.
Daladier o embaixador da
Hollanda em Paris.
— O numero de soldados
allemães concentrados na
fronteira da Hollanda atinge
a um milhão.
— Augmenta a pressão do
Reich sobre os paizos neutros,
no sentido de abandonarem a
Liga das Nações.
— Desmente-se que haja
concentração de tropas alle-
mães na fronteira suissa.

A guerra na Finlandia

— Quatrocentos aviões rus-
sos bombardearam as cida-
des do sul da Finlandia. As
baterias anti aéreas de Hel-
sinki abriram violento fogo,
derrubando um aparelho.
— Affirma se que o nume-
ro de aviões russos que par-
ticiparam do ataque de sab-
bado se eleva a setecentos.
— O navio finlandez "Au-
ra" foi torpedeado por um su-
bmarino sovietico.

Bombas lançadas sobre a Suecia.

— Nove bombas foram ati-
radas sobre Kallas, em rit-
torio sueco.
— De accordo com os in-
formes publicados pelas ma-
tutinas de Stockolmo, as bom-
bas arremessadas sobre a
Suecia são de fabricação rus-
sa.
— Um porta-voz do Mi-
nisterio das relações Exte-
riores da Suecia informou
que o seu governo formula-
ra um protesto junto ao Krem-
lin, contra as bombas que
foram lançadas, por aviões
sovieticos, sobre certa região
do paiz.

Varios telegramas

— Seguado o „Sunday Dis-
patch“, o sr. Hitler teria in-
formado o chefe do governo
italiano que o Reich nada po-
de fazer para impedir a inva-
são da Bessarabia pela Rus-
sia. Por esse motivo, o sr.
Mussolini procura constituir
o mais breve possivel uma
frente baltica contra os So-
viets.
— Pavoroso incendio esta
ameaçando destruir a cidade
de Shizuoka. Mais de 300
pessoas ja pereceram, tendo
ficado destruidos cerca de
dois mil predios. O fogo con-
tinua a propagar-se rapida-
mente. Os prejuizos materiaes
ja são elevados.
— Aviões inglezes teriam
atingido a Siovaquia num
recente vôo.

Suomiai niekad nepasitiki kėje Sovietais

Finlandijos suomių aukštasis ka-
rūkas pareiškė, kad suomi-
ai niekad nepasitiks gra-
vinių sovietų kalbomis apie
Suomiją. Nors suomi-
ai turėję nepulimo sutartį,
tačiau suka buvo tikėti, kad
suomiški santykiai tarp abie-
jų valstybių gali amžinai tę-
sėtis. Pastaruoju laiku perdaug
suomių pradėjo rėdytis sovie-
tų imperikalizmas, kuris gra-
žiu dideliu pavojum mažina
suomiams tautoms. Suomi-
jai būtų likę ne pedsako.

esą numaçiusi prieš daug me-
tų sovietų vilko avies kaily-
je politiką ir todėl stiprinosi
nuo sovietų užpuolimo, kuris
buvo jau senai numatytas. Tik
tu karą vadai, buvę aviad-
jos komisarai Kaganovičius,
Leningradė garnizono vir-
ninkas Lereestovas ir buvę
Leningrado gubernatoriai.
Jie visi apkaltinti išdavikės
ir sovietų nepasisekimų Su-
omijoje kaltininkais.

Susaudyti trys so- vietų karo vadai

Naujausias žinios iš Talino
praneša, kad Stalino įsakymu
susaudyti trys žymūs sovie-
tų karo vadai, buvę aviad-
jos komisarai Kaganovičius,
Leningradė garnizono vir-
ninkas Lereestovas ir buvę
Leningrado gubernatoriai.
Jie visi apkaltinti išdavikės
ir sovietų nepasisekimų Su-
omijoje kaltininkais.

Japonijos vyriausybės krizis

Pastaruoju laiku japonas
Kinijoje vėl pradėjo bloai-
sektis. Keliose vietose kii-
čiai smarkiai sumusė jao-
nus ir privertė juos pasitru-
kti iš ankščiau užimtų poei-
jų. Dėl nepasisekimų Kiujo
je ir kitokių politinių konfli-
kacijų atsistatydino Japonos
vyriausybė. Naują vyriausy-
bę sudarė admiralas Yona.
Spėjama, kad Japonijoje ž-
sienų politikoje didesnį pa-
siseitimų neįvyks.

— PARYŽIAUS laikrašai
rašo, kad Vokietija sukonz-
travusi milijoną kariuomenės
Belgijos ir Olandijos pa-
sinuose, greičiausiai su ti-
tu pagarsinti neutralias valy-
bes, bet ne jas pulti.

— Naujausias žinios pne-
rašo, kad suomiai sausuos
frontuose dar laikosi ir ir-
ai ginasi nuo sovietų pti-
inkų ir artilerijos puolų.
Paskutinėmis dienomis ti-
ietų aviacija padariusi bai-
keioliika estų žvejų laivelų, daug nuostolių.

Sovietai nepasitiki estais

Estijos pasienyje sovietai lai-
ko labai daug kariuomenės
Be to, sovietai padarė nu-
Estijos puses naujas spiglu-
tų vielių užtvanas. Visi est-
tautybės žmonės, kurie kai
specialistai buvo paimti į S-
vietu Rusijos tarnybą, atleisti
iš pareigų.

Estijos pasienyje sovietai lai-
ko labai daug kariuomenės
Be to, sovietai padarė nu-
Estijos puses naujas spiglu-
tų vielių užtvanas. Visi est-
tautybės žmonės, kurie kai
specialistai buvo paimti į S-
vietu Rusijos tarnybą, atleisti
iš pareigų.

Darbininkų demonstracijos Švedijoje

Švedijos darbininkų organizacijos srnuosė eile
demonstracijų, kuriose griež-
pasmerkė sovietų barba-
na žygį prieš Suomiją.
Darbininkų atetovai ragino
savanoriais i suomių ka-
omenės eiles ir padėti
su žmonių kultūros ir ci-
viliacijos priešą — Stalino
organizuojamą Sovietų Rusi-
kai kurie mitingų kalbėtojai
šio kalbose iskėlė sovietų
priešą Švedijai ir Norvegi-

jai ir ragino, kad Švedija
stotų į karą prieš Sovietus
kartu su suomiais.
— ISPANIJOS vyriausybė
uždraudė šiais metais švesti
karnavalą.
— TARP ANGLIJOS ir Is-
panijos pasirašytas susitari-
mas kuriuo einant Barcelo-
nos mieste atstatomas dizeli-
nių motorų fabrikas.
— SOVIETAi nuskandino
keioliika estų žvejų laivelų, daug nuostolių.

Skaityk „Lietuvi“ ir
žinosi viska kas
dedasi pa-
sauly.

Sostinės Vilniaus Plotas ir Gyventojai

Jau žinome, kad Vilnius 1937 m. užėmė 10.400 hektarų žemės plotą. Tačiau ne visada jis buvo toks didelis. Pirmasis Vilniaus užimamos žemės plotas yra išskaičiuotas iš 1648 metų plano. Tai rodo, kad Vilnius 1648 m. užėmė nedidelio miestelio žemės plotą, tikrai 175 hektarus. Po dviejų šimtų metų, tai yra, 1848 m. Vilnius jau buvo gana padidėjęs ir užėmė 458 hektarus. 1868 m. Vilniaus užimamas žemės plotas jau buvo 895 hektarai, 1878 m. — 1.276 hektarai, 1901 m. 1.550 hektarų, 1913 m. Vilniaus žemės plotas buvo kiek didesnis, negu dabar Kauno — 5.000 hektarų (Kaune dabar 4.600 hektarų), 1915 m. jau 9.800 hektarų, galiau nuo 1918 m. gegužės 28 d. Vilniaus žemės plotas nebedidėjo ir visą laiką iki šiol pasiliko 10.400 hektarų.

Kiek Vilnius turėjo gyventojų mūsų kunigaikštėjų laikais, tikrai sunku pasakyti, tačiau istorikai tvirtina, kad Vytauto laikais jis buvo didelis miestas. Žinoma, kad jis turėjo būti didelis, nes ir nemažą žemės plotą užėmė. Tačiau jo augimą smarkiai trukdė įvairios nelaimės: nuo latiniai karai, gaisrai, marai ir kt. Istorikų tvirtinimu, 1710 m., kada po didelę gaisrą dar išliko baltus maras, kuris nusiaubė Vilniaus miestą, jis netekęs 35.000 gyventojų. Iš to matyti, koks tada didelis Vilniaus miestas buvo. Bet po visų nelaimių miestas vėl atsigavo ir aštuonioliktame amžiaus pabaigoje turėjo jau apie 90.000 gyventojų. Toks atsigavimas rodo, kad Vilnius yra kupinas gyvybės, kad yra judrus ir reikalingas krašto centras.

Šiuo metu Vilnius tapo dideliu mokslu ir kultūros centru, ir jo garbė sklido plačiai už valstybės sienų. Plačiai garsėjo Vilniaus universitetas, astronominė observatorija su žymiais astronomais. Tuo metu Vilniuje buvo 32 bažnyčios kurių dauguma turėjo vienuolynus su mokyklomis ir kitomis kultūrinėmis įstaigomis, daug prisidėjusio-

mis prie jo garbės. Tuo metu Vilniuje dar buvo: 2 katalikų kunigij seminarijos, 8 ligoninės, 4 spaustuviės, keleta vaistinių, teatras ir 10 didelių ir gražių rūmų.

18 šimtmečio pabaigoje ir 19 šimtmečio pradžioje Vilnių vėl nelaimės užgriuvo. Visam kraštui patekus į rusų nelaimę, Vilniaus miestą alino sukilimas, paskiau Napoleonas, 1831 m. sukilimas ir kt. Tais laikais Vilniaus miestas buvo nuskurdęs, gyventojų skaičius smarkiai sumažėjęs. 1869 m., kada jau turime tikslesnių žinių apie gyventojus, Vilniaus mieste gyveno 64.377 žmonės, jų tarpe 30.868 vyrų ir 33.569 moterų. Veik pusę gyventojų sudarė žydai. Jų tada buvo 30.733 galvos. Atėjus ramesniems laikams, nors ir vergijoje būdamas, Vilniaus miestas pažaižau augo, jo gyventojų skaičius didėjo. Beveik po dvidešimties metų, 1887 m. Vilnius jau turi 104.040 gyventojų, beveik po lygiai vyrų ir moterų. 1909 m., t. y. po keturiasdešimties metų, Vilniuje buvo 184.532 gyventojai. Ypačiai smarkiai padidėjo pravoslavų skaičius. Kai nuo 1869 m. katalikų skaičius padidėjo nuo 22.894 iki 46.306, t. y. truputį daugiau, kaip dvigubai, pravoslavų skaičius padidėjo nuo 8.435 iki 24.835 galvų. Mat, rusai veržėsi į savo okupuotuosius kraštus, kur galėjo geriau pragyventi ir didesnę naoną būti, baltiesnę duoną valgyti.

Didysis karas vėl sutrukdė Vilniaus augimą. Daugumai rusų ir kitų išbėgus, 1916 m. vokiečiai, okupavę Vilnių, bepriskaitė 140.840 gyventojų, kurių tarpe 61.233 žydai. Mat, jų mažiau kur teisbėgo. 1918 m., pradžius karo audroms ir revoliucijoms, Vilniaus gyventojų skaičius buvo nusmūkęs iki 123.653 gyventojų galvų, jų tarpe 70.156 moterų. 1923 m. Vilniaus gyventojų skaičius paškoko iki 167.454 galvų. Mat, grįžo daug pabėgėlių, be to, pradėjo veržtis nemaža okupantų lenkų. Per tą 19 lenkų okupacijos metų Vilniaus ves-ne-voš kiek pra-

lenkė prieškarinį gyventojų skaičių. Padarytas Lenkijos provincijos miestu, jis buvo pasmerkias nykti ir skursti. Kai mūsų laikinoji sostinė Kaunas ir kiti mūsų miestai ir miesteliai padarė didžiulį pažangą, Vilnius stovėjo vietoje. Tai aiškiai rodo ir gyventojų skaičius. Kaunas po karo išaugo beveik trigubai, o Vilnius, nuo 186.461 gyventojų 1910 m. tepakilo iki 208.478 gyventojų 1937 m. Savaimė aišku, kad dabar Vilniaus būklė visiškai pasikeis. Būdamas vėl Lietuvos sostinė, jis po kelių dešimtųjų nusikratys buvusio skurdo liekanas, jo gyventojų skaičius padidės, jis pats vėl ims garsėti plačiajame pasaulyje.

Kiek gyventojų Vilniuje tautybėmis? Aiškiai galima pasakyti tikrai žydus, kurių 1931 m. čia buvo 27 procentai. Kitų tautybių skaičiai, lenkų duodami, savaimė aišku, yra netikri ir netikėtini. Juk mes gerai žinome, kokią prievartą ir spaudimą lenkai kitoms tautybėms buvo pritaikę. Daug ir lietuvių, mažiau susipratusių, buvo užsirašę lenkais. Dabar, Vilniui grįžus prie Lietuvos, daugumos jų tautinė sąmonė pabus, be to, nebėbus baimės netekti duonos kąsnio dėl lietuviybės. Suprantama, kad mums gyventojas surašinė jant, daug daugiau lietuvių atsiras, negu lenkai rado. Iš kitos pusės, jau kituose mūsų miestuose ne mažiau turėjo būti ir lietuviškai susikalbėti. O dabar jau Kaune gyvena 70% lietuvių, sulietuvisėjo ir kiti miestai ir miesteliai. Praeikę keliolika metų, ir Vilnius bus lietuviškas miestas, kur gyvens daugumas lietuvių. Teisingai yra atsakęs vienas lietuvis vienam lenkui, kada pastarasis hauginio kad Vilniuje lietuviškai nebūsią galima susikalbėti, pastatydamas tokį klausimą: „Ar Varšuva 1919 metais buvo lenkiškas miestas?“ Ir tikrai, jis nebuvo lenkiškas, bet daugiau žydiškai rusiškas, tačiau pastaruoju

UUTOJO KRAŠTO MIESAI IR MIESTELIAI

dar dar kiek apie atgautą Vilniaus krašto kitus miestelius. Kaip tą kartą minėjau, atgautas Vilniaus krašte yra keli didesni miestai ir lika miestelių. Dabar jau pie juos pavyko gauti smulkesnių duomenų, kiek ir pasenusių, iš metų. Kadaigi Vilniaus krašto buvo apieštis ir lenkai, suprantama, kad skaičiai nedaug tepasikeičia minimieji miesteliai aug teišaugo. Tikrus jų gyventojų skaičius mes pasiskaitysim ir susirašime.

1931 m. lenkų surašydomeimais, atgautajame krašte, be paties Vilniaus, didžiausia yra Naujoji, esanti į rytus nuo sostinės. (Skaitydamas apie tos miestelius, susirašysiu šelapelyje. Naujoje Vilniuje li m. buvo 778 gyvenamieji mmai ir 6.931 gyventojas; kiti didesniai miestas, esąs je geležinkelio į šiaurės rytus nuo Vilniaus, yra Švenčionėliai, juose buvo 590 gyv. amų ir 3.867 gyventojai. 'aip pat prie to paties geležinkelio arčiau Vilniaus esanči Pabradė turėjo 394 gyv. amius ir 2.569 gyventojus. Gražioji Kęstučio Sostinė Trakai turėjo 362 namus ir 25.300 gyventojų, Dūkštės netoli didelio Dysnų ežero šlarinėje atgautojo krašto dalyje gyventojus. Valkininkai prie rios turėjo 237 namus ir 1.060 gyventojus, Ignalina 232 namus ir 1538 gyv., Rūdiškės 191 namų ir 1232 gyventojus, Nemenčinė 240 namų ir 1482 gyv., Šalčininkai 105 namus ir 799 gyv., Mairiagalė 76 namus ir 476 gyv., Turgeliai 77 namus ir 434 gyventojus, Rutamina 64 n. ir 373 gyv., Kalnėnais 41 n. ir 269 gyv., garšėji Medininkai, kur dar yra išlikusios senovės Lietuvos šlies liekanos, 30 namų ir 23 gyv., Šumėkas 24 n. ir 15 gyv., Riešė 40 n. iš 146 gyv., Mickūnai 23 n. ir 143 gyv. Smalnos 18 namų ir 110

gyv. Tai štai visi atgautojo Vilniaus krašto didesnieji miesteliai, kur laisvėje užvirs naujas ekonominis ir kultūrinis gyvenimas. Bus progos ir jiems, ypač kai kuriems, kur susidarys didesni administraciniai ir kitoki centrai, traktai, augti, didėti ir gražėti, kaip auga gražėja ir didėja kiti Lietuvos miestai ir miesteliai.

Atgautame Vilniaus krašte, kaip skaičiuojama, yra apie 6.000 kaimų, miestelių, dvarų, palivarkų ir viensėdžių vardai. Juos visus teks atitaisyti, nuo lenkiškų dulkų apvalyti. Atgautame krašte yra 673 dvarai ir palivarkai, kurie netrūks bus išdalyti mažajamiesiems ir bežemiams. Pažymėtina, kad tie dvarai dabar valdo apie 25% viso atgautojo Vilniaus krašto žemių. Beveik visame krašte kaimai tebėra neišskirstyti į vienkiemius. Mūsų vyriausybei teks greitai imtis kaimų skirstymo vienasėdžiams darbu, kad greičiau ir to krašto ūkis pasidarytų geresnis ir našesnis, koks yra jau pasidaręs nepriklausomo gyvenimo metais visoje Lietuvoje.

Taigi, tiek dar skaičių ir duomenų apie Vilnių ir atgautąjį kraštą. Mūsų karinonėmsi ji jzengus, laikraščiuose pasirodė, daug žinių ir straipinių, kurie supažindino visą Lietuvą su mūsų sostine Vilniumi ir atgautuoju kraštu, kurį mes tarime gerai žinoti, kurį metus ir pažinti.

Pr. Ra.

Menas 20.000 me

Azovo jūros šiaurinėje pakrantėje, netoli Melitopolio, Ukrainos mokslų akademijos ekspedicija atrado ketelį šimtų valdžiu ir piešinių uolos. Tie piešiniai ir vaizdai daryti įvairių epochų metu, pradant paleolitu ir baigiant geležies amžiumi.

Ypačingą dėmesį traukia pirnakart atrasti Sovietų Sąjungoje 20.000 metų senumo piešiniai — mamonto, jaučių ir elnių iš kitų gyvulių. Įdomūs taip pat liūnija — geometriniai piešiniai, greta realistinių gy-

vulių piešinių. Tai leidžia manyti, kad jau paleolito galybės žmonės turėjo trafiskąją simboliką, kuri vėliau išsirutuliojo į ieroglifo ženklus.

Kai kuriuose vaizduose ir piešiniuose, išsiūkusi ryškiai raudona ocher, senovės žmogus ja naudojosi spalvindamas savo piešimus.

Iš neolito epochos vaizdų — daugiausia linijinių, geometrinų brežinių. Del to galima spręsti apie to laiko susiprėjusius simbolines grai kos elementus. Gauna matyti toje simbolikoje žuvų, sudėtingų zvejojysirankių, žmogaus pėdos, rankų ir kitokių brėžimų. Skaitingais linijniais brėžimais ypač gausi vario epocha. Tie laikai jau pasizymi sudėtingesnė tematika — saules vaizdavimas, saules ratai — soliariniai mi tai ir kulta.

Pasaulyje dar nebuvo rastavienoje vietoje tiek įvairių epochų paaiktų piešinių, turinčių didžiulį vertę ir neįkainuojama reikšmę šių dienų mokslui.

Tie seniausio meno paminklai — unikumai šiuo metu kruopščiai isumami antropologiniame Maskvos universitetoto muziejuje.

Nijobijus Koles pusiasaij

Nijobijus — nepaprastai reikšmingas ir brangus metalas. Jis nepaprastai tankus, leidžiamsi lengvai apdirbamas, ilgai vait sugeria dujas, patvarus rūgščių atžvilgiu. Nijobijus vartojamas gaminant ypatingai tvirtus liejinus. Ir tokie būdu be jo neapsieinama reiki djo technikoje, elektros pramonėje ir t. t. Iki šiol jis išradamas tik Amerikoje.

1938 m., kaip praneša laikraštis „Poliarinė Žvaigždė“, Koles pusiasaly, Alua lvo tyje buvo baigti gana dideli reikrmas turj geologiniai tyrimojimai. Čia ir buvo surasti milžiniški taip vadinamo parite klodai, stiprią sąvų nijobijų, tantalų, torijų, cerijų ir kitus retus metalus. Šiuo metu Aluvalvo srityje, pradėti didelis staktybos darbai. Ruošiamasi eksploatuoti brangųji žemės turis. Be gijama statyti pramonės trobdakčiai, dygsta darbininkų kaimai, paliai. Kitais metais čia bus pradėtas kasti pirmasis sovietų nijobijus.

Myk. Linkevičius.

Pasiryžimas

Tegu padangės vėliai drumsčias, Tegu sublykščiotų žaibai — Mes nepabūgtum jokio kumščio, Mūs neižgąsdintų grabai!

Nuimrt lietuvis nebijojo — Nekartą maudėsi kraujuos!.. Už savo tėviškės rytojų Nuimrt jis niekad nebijos!

Jis ojo baudžiamą ir vargo Ir guodavos tiktai maldai, Tačiau dvasia Pilėnų Margio Jo neapleido niekada.

Tegu nešioja vėjai gaudą, Kad vėtros šliaučia netolies — Nulenk Lietuvų kietą sprandą Nusiminimas negalės!

Tegu padangės drumčias vėliai, Tegu perkūnija sugriaus! Mes daug kentėję, daug pakėlę, Neleisim Tėviškės nuskriaust!

Iš „Kario“.

Žemaičiai bylinėjasi

— Tai ką, pavogei nuo jo arklių? — klausia teisėjas žmogelio su botagu rankoje.
— Kas? Ar aš?
— Pavogei arklių?
— Ar arklių?
— Žinoma arklių! Nuo kaimyno Bartkaus.
— A nu kaimyną?
— Pavogei arklių nuo kaimyno? — klausia teisėjas.
— Nu koki kaimyną?
— Nuo Bartkaus, sakau juk!
— A nu Bartkaus... — nutęsia žmogelis, žiūrėdamas savo botagą.
— Tai ką gi, pavogei nuo Bartkaus arklių?
— Kuokį arklių?
— Kokį! Bėrų su balta uodega! — sako teisėjas.
— A so balta uodega...
— Pavogė jis nuo tavęs arklių? — klausia teisėjas nukentėjusiojo.
— A nu monis?
— Žinoma, juk ne nuo manęs! — sako teisėjas. — Pa-

— Vo a to mate, kumet... — rodo kaltinamasis kalvuogiau? — klausia jo kaltinamasis, piktai šnairuodamas.
— Nutvėrią už ronkas?
— Ar aš? Kam mon rėk nutvert! Aš e nunutvėris žėnau... Ve kas žveng tavo staldie, jeigu ne mona arklys!
— Oudega žveng, ve ne arklys! Rek mon tava kalabana!
— Oudega... Mata, dabarčiuos oudega, kalabana... — užsi gauna nakentėjęs, išgirdęs tokius niekinančius atsliepiumus apie savo arklių.
— Matei kaip jis pavogė arklių? — vėl klausia teisėjas.
— Ar arklių?
— Matei, klausiu, kaip pavogė ar ne?
— A kap pavuogė... Matyt nematiau, ale mon ni matyma nerek... Aš er be matyma žėnau...
— Vo kas ont šventa Juona mona krūmą eskerta? — prisimena staiga kaltinamasis. — Nebatmeni, mustentas? Aha, ro ta dieito! Ons, pons teisėju, mona krūmą eskerta!

— rodo kaltinamasis kaltintojį. — Prašom dabarčiuos mon nusūdyt už ton...
— Krūmą? Tava krūmą? — škasai kaltintojas. — Pons tiešiau, aš į kalitūžę eisiu, te er ons kalitūžie sopūs! Es perna ači vešekas eš zstia so kilišais tep apdant kad par ači adynas teid bjes pakrate... Prašom pone tiešiau, er teidi voški pr akli pridiet! — karščiuojas kaltintojas.
Kaltinamasis griaužo bota š ir stengiasi ką nors prisiminti, ką jis galėtų priskaitytsavo kaimyno blogųjų dar l sąskaiton.
Teisėjas giliai atsidūsta į gžiūri laikrodin. Už lang išzvangia arklys ir ster gasi pro stiklą žiūrėti sav wininką teismo salėje.

— rodo kaltinamasis kaltintojį. — Prašom dabarčiuos mon nusūdyt už ton...
— Krūmą? Tava krūmą? — škasai kaltintojas. — Pons tiešiau, aš į kalitūžę eisiu, te er ons kalitūžie sopūs! Es perna ači vešekas eš zstia so kilišais tep apdant kad par ači adynas teid bjes pakrate... Prašom pone tiešiau, er teidi voški pr akli pridiet! — karščiuojas kaltintojas.
Kaltinamasis griaužo bota š ir stengiasi ką nors prisiminti, ką jis galėtų priskaitytsavo kaimyno blogųjų dar l sąskaiton.
Teisėjas giliai atsidūsta į gžiūri laikrodin. Už lang išzvangia arklys ir ster gasi pro stiklą žiūrėti sav wininką teismo salėje.

— rodo kaltinamasis kaltintojį. — Prašom dabarčiuos mon nusūdyt už ton...
— Krūmą? Tava krūmą? — škasai kaltintojas. — Pons tiešiau, aš į kalitūžę eisiu, te er ons kalitūžie sopūs! Es perna ači vešekas eš zstia so kilišais tep apdant kad par ači adynas teid bjes pakrate... Prašom pone tiešiau, er teidi voški pr akli pridiet! — karščiuojas kaltintojas.
Kaltinamasis griaužo bota š ir stengiasi ką nors prisiminti, ką jis galėtų priskaitytsavo kaimyno blogųjų dar l sąskaiton.
Teisėjas giliai atsidūsta į gžiūri laikrodin. Už lang išzvangia arklys ir ster gasi pro stiklą žiūrėti sav wininką teismo salėje.

LIETUVIAI IR SVETIMŠLIAI,

Pasų vertimas tik 9800
PRISIEKUSIS VERTĖJS

Dr. Genoplos Moreira a Silva

RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 3) Tl. 2-0226 S. Paulo.

PIJAUS RUTKAUSKO VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪPŲ SIUVYKLĀ

„ROYAL“

darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir
nagu kitur. Siuvama pagal naujausių madų mode-

LIETUVIAMS NUOLAIDA.

įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pa-

AME IR IŠSIMOKĖJIMUI LAEI LENGVOMIS SA-

UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Dr. Paulo Licciardi

Case Gydytojas-Operatorius

OVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER
ACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gy
REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir
GONOREJA gydoma pagal naujausias medicinos pro
gizmas, kojų praeitavimas, širdies liga. Ben
gijimas anemijos, HESANO, negalavimų, lyuško sil
t. t. Beadra chirurgija.

torija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444
nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 iki 20 valandos
Tel. 5-4175. KVIECIAMAS VYKSTI NAMUS BĖT
VALANDA DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS
(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

is ir prekybinės bylos, kontraktai, (porekos, ze
mas ir pardavimas ir t. t.) skolių išreikalavimai
juridiniai reikalai.
Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5i
214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v
KALBA LIETUVIŠKA.

AUTIEČIAI

avo pačių naudai kreipkitės i
„Lietuvio“ redakciją šiais reikalais:

Norėdami užsiregistruoti ir išsi
svetimsalio pasą (carteira de
dade para estrangeiro.)
ir paruošiami visi dokumentai tiksliai, greitai, saži
daug pigiau kaip kitur. VISOS INFORMACIJOS

Norėdami išgauti liudima (Cer
de desembarque) iš Santos ar
de Janeiro uosto policijos ir imi
jos istaigų.

ame liudymą greitai, be vargo, važinėjimui į San
didelių išlaidų. Prisiunčiame dokumentą paštu į
Teikiame nemokamai visas informacijas laiškais
gyvenantiems lietuviams. Atsakymui reikia pridė
tęklą už 400 reisų.

redami turėti tikslų paso ar do
nto vertima.

me pasus ir įvairius dokumentus vertimui. Pasų
tentų vertimai atliekami greitai, tvarkingai ir pi
p kitur.

redami gauti savo senojo paso,
io Lietuvos Konsulate, vertima
de ir paruošiamės vertimus legalizacijos ir kitiems
sų pasų, kurie yra Lietuvos Konsulato archyve
milreisių. Norėdami gauti Jūsų paso vertimą, tie
kreipkitės į „Lietuvio“ redakciją.

rinkite patys ir kitiems pasaky
kad kreipdamiesi visais reika
„Lietuvio“ redakciją būsite pa
nti, sutaupysite laiką ir pini

tikslas ne pasipelninti, bet sąžiningai patarnaut
tiekiams. Už patarimus ir informacijas neįjama
o allyginimo ir nereikalaujame jokių pasižadėji
rzone teiriantis ir kitur.
eresantus priimame:
larbo dienomis nuo 9 iki 7 val vakaro. Sekma
nuo 10 iki 12 val. Antradieniais, trečiadieniais ir
leniais taip pat ir vakarais nuo 8 iki 10 val. vaka
Bandeirantes, 475 Bom Retiro. Adresas laiškam:
IS“ caixa postal 1764 São Paulo.

DĖL SVETIMŠALREGISTRA CIJOS IR „KALNETU“.

Einant įstatymu N° 3910 vaziūjoje gyvenantie
vetimsaliai vyrų ir moterų nuo 60 amžiaus iki šių
metų birželio 30 dienos privalo užsiregistruoti ir išsiimti
carteira de identidade para estrangeiro modelo 19“.

TAUTIEČIAI, neatidėliokite laiko ir pasisk
binkite dabar tuojau užsiregistruoissimti „kaderneta“.
„Kaderneta“ su registracijų vertimais ir visais
kitais reikalingais dokumentais įstado de residen
acia“ kainuoja tik pradant nuo

74\$00

Neikite kitur pirma nepasavę pas mus. Krei
pantis pas mus nesugaisite laiko ir pinigų.

Taip pat išrūpinamavaziavimo liudy
mus (certadao da policia stima) iš Santos
ir Rio de Janeiro.

Visais registracijos „kadeq“, vertimų, prašymų
reikalais kreipkitės į
„Lietuvio“ redakciją u Bandeirantes
474 Caixa Postal 1374 tel-3325 ir į Agen
cia Raickas rua dos Gusos nr. 324.

Gauna kreipitis ir sekmadis nuo 10 iki 12 val. į
„Lietuvio“ redakciją galima krei vakarais nuo 8 iki 10
val. trečiadieniais ir penktadieni

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4354

Diplomuotas Europoje ir São
Pauly, su daugelio metų pra
ktikos. — Biombuoja dantis
uz 10\$000 su parcellana, arba
sidab ru. — Darbas garantuotas
Trau kia dantis be skausmo uz
58000 Atidaryta dieną ir naktį.

Visų fotografijų istaig

„BERNARDO“

steigta 133 metais

Aeka įvairius darbus foto
glijų srity. Specialybė pa
dime, o taip pat su da
zi.
Dbas greitas, sąžiningas
ipigus. Vyksta į namus to
braiųjų reikalais. Daro iš
fografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Ra S. Caetano, 447 (sen
n 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

O Tradutor Publico Juramentado ANTONIO RUFFOLO

Prisiekusis Vertėjas
Pasų vertimai pigiomis kainomis.
Svetimsalių legalizacija.

RUA LIBERO BADARÒ 314 1º andar sala 5
Kreipitis: nuo 10 iki 11 ir nuo
2 iki 5 val. vak.

Lietuviška Spaustuvė BALTICA

Labai pigiai ir gražiai Lietuviams nuolaida.
atlieka visus spaustuvės darbus. Užeikite įsitikinti!

A. BUMBLIS

R. João Theodore, 194 TEL. 4-3453

Seniausia lietuviška
siūvykla mūsų kolonijoje.
Medžiagas perka dide
lėmis partijomis, todėl ir
kostumai mūsų siūvyk
loje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų
kostiumų ir kelnių vilno
nės medžiagos po 38\$
pusvilnonės — 18\$000
brimo medžiagos kel
nės nuo 6\$500.

Didelis pasirinkimas gatavų darbinų rūbų.
Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS
Siūvykla „KAUNAS“, Rua Duque de Caxias Nr. 40 S. Paulo
(prie Sorocabano st.)

Galite gauti papigintomis kainomis

Įvairių naujausių lietuviškų knygų — romanų, apysakų
dainų, eilėraščių ir t. t. Taip pat naujų lietuviškų plokste
lių, vyčių, Vytauto Didžiojo, Dariaus — Girėno ir kitokių
paveikslų, maldaknygių ir lietuviškų atvirukų. VISKAS PA
PIGINTOMIS KAINOMIS.

Papuoškite savo kambarių sienas gražiais paveikslais
ir lietuvišku vyčiu. Jie jums primins, kad esate lietuviai.
Pasinaudokite proga pigiai įsigyti puikiausių lietuviškų
knygų.

Knygos, paveikslai, atvirukai ir kt. taip pat siunčiami
ir į provinciją (interiorą). Informacijas teikiame ir raštu
laiškais. Rašant laišką reikia pridėti atsakymui pašto žen
klą už 400 reisų. Kreipitis asmeniškai ar rašyti: „LIETU
VIS“, RUA BANDEIRANTES, 474 CAIXA POSTAL 1764
SÃO PAULO.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve
nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADERIA PORTO GERAL 12 sobr. /kampus Boa Vista ir
25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5
aukšte. Tel. buto 2-5068.

DR. S. MELTIN

DIPLOMUOTAS VOKIETIJŲ IR RIO UNIVERSITETO
Vidurinių, venerinių ir nervų ligų specialistas. Priima nuo
2 iki 6 val. vakaro. Kalbama lietuviškai. KONSULTORIJA
Rua Barão de Itapetininga Nr. 139 salė 8-9 Tel. 4-071

MECHANIKAI - SPECIALISTAI

FILIFE & SOARES

Alameda Barão de Limeira, 324

Perka ir parduoda įvairių tipų motociklus ir jų dalis
Taiso, dazo ir nikeliuoja motociklus ir jų dalis. Darbas
greitas ir garantuotas. Didelis įvairių vartotų ir naujų mo
tociklų pasirinkimas. Kainos labai pigios. Užeikite įsi
kinti.

Lietuviams, atėjusiems su šuo skelbimu darne stam
bių nuolaida.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 133 (kertė rua Santa Efigenia)

Tel. 4-036

Vidurinės, nervų, odos ligos. Spedali venerinių ligų klini
Visiskas gonorejos išgydymas per 10-15 dienų su gara
tija. Konsultorija atidaryta iki 1 val. vakaro. Sekma
dieniais nuo 10 iki 12 val.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Centra
do Brasil, C.A.I.C skirsto ir parduoda už mažą išsimokėjimo
mokeštį didelį daržų — chacaara — kur yra tūkstančiai ših
medžių: Pereiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, La
ranjeiras ir daugelį kitų vaismedžių. Išsimokėjimui partuo
damas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalo
daržų su geru maikų mirkų, kurį galima parduoti po 500 reis
metrą. Traukiniai išveja

iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,1; 14, 30
Rašinė: Rua Rua José Bonifacio, 98. 1 and. s. 4
Carvalho de Araujo
krautuvėje prie Antonio Kirsten.

LIETUVIŠKA SIUVYKLĀ „VILNIUS“

Siuva vyriškus ir moteriškus rūp
kostiumus, paltus ir t. t.
Didžiausias įvairių medžiagų pa
riokimas.
SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TI
PO 20\$000 Į MĖNESĮ. Mūsų siūvyklo
je galite pasiūti rūbus ir neturėda
mi pakankamai pinigų.

Centras: Skyrius:
Rua da Mooca, Pr. Julio Mesquita
3027. Tel. 2-8854 60. Tel. 4-5015

PRISIEKUSIS VERTĖJAS. MIGUEL COUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 193. Tel. 2-6393
Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrak
tus, visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Cha
madoms ir pilietybės įgijimui.

DR. A. CANDIA

SIFILIS. GONOREJA VISOSE STADIJOSE
GYDOMA MODERNISKIAUSIAIS BŪDAIS
KAINOS ŽEMOS. Paliengvina mokėjimo
sąlygas.
BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3º and
Tel. 4-0218 São Paulo.
Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

Lietuvi Išeiivi!!!

Didelį džiaugsmą ir malonumą padarysi savo gimis
nėms bei draugams, jei užsakysi jiems 1940 metams „Lietuvi“.
„Lietuvis“ plačiausiai rašo apie mūsų išeiivį gyve
nimą, todėl užsakes savo gimimams laikraštį suteiks
daug įdomių žinių ir nuspelnsi jų amžiną dėkingumą, ems
pagallėk keletas atliekamų milreisių ir būtinai užsakyk „Lje
tuvį“ savo giminei, draugui ir geram pažįtamui.
LIETUVIO PRENUMERATOS KAINA I LIETUVA
IR KITAS EUROPOS ŠALIS TIK 20\$000 METAMS, PUSME
CIUI 10\$000
I Amerika, Argentina, Kanada, Urugvajų ir kita.
Pan Amerikos šalis metams tik 15\$050, pusmečiui 8\$000.

